

INOVATIVNO PLANIRANJE U OSNOVNOM OBRAZOVANJU ODRASLIH UZ POMOĆ ERASMUS PROJEKATA

Gordana Bošković, EPALE koordinatorica za Crnu Goru
X Međunarodni andragoški simpozijum, 26. maj 2022. godine

Ciljevi programa Erasmus + u oblasti obrazovanja i obuke

- Unapređenje i podrška razvoja na svim nivoima obrazovanja i obuke;
- Jačanje veze između formalnog i neformalnog obrazovanja i učenja;
- Poboljšanje saradnje između obrazovanja i tržišta rada;
- Stvaranje dodatne vrijednosti za evropsko obrazovanje i evropsko dimenzioniranje u obrazovanju;
- Osnaživanje saradnje između zemalja koje učestvuju u definisanju politike obrazovanja.

EU preporuke u obrazovanju odraslih

- Preporuke iz Belema – Živjeti i učiti za održivu Budućnost: Snaga obrazovanja odraslih (2009);
- Obnovljena Evropska strategija za obrazovanje odraslih (2011/C 372/01);
- Rezolucija Evropskog parlamenta od 23. juna 2016. godine o daljem postupanju u vezi sa Strateškim okvirom za evropsku saradnju u oblasti obrazovanja i osposobljavanja (ET 2020) (2015/2281 (INI));

EU preporuke u obrazovanju odraslih

- Novi program vještina za Evropu – Saradnja na jačanju ljudskog kapitala, zapošljivosti i konkurentnosti (10. jun 2016);
- **Evropska komisija je donijela poseban program „Preporuka Savjeta o oblicima usavršavanja: Nove prilike za odrasle“.** (usvojeno 19. decembra 2016. godine)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016H1224\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016H1224(01)&from=EN)
- Budućnost rada – sticanje odgovarajućih znanja i vještina za ispunjavanje potreba budućih radnim mjestima (Mišljenje Evropskog ekonomskog i socijalnog odbora) (15. mart 2018) (2018/C 237/02);
- Preporuke Savjeta o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje (22. maj 2018) (2018/C 189/01);

Evropski pravedan pristup obrazovanju osobama sa niskim vještinama

- Osobama sa niskim nivoom vještina i kvalifikacija - pružiti podršku kroz uključivanje u programe politika obrazovanja i osposobljavanja država članica
- *Program za vještine (2016)* - rješavanje problema nedostatka vještina i nejednakosti i doprinos potrebama tržišta rada za većim nivoom vještina.

Šta to podrazumijeva?

- Države članice moraju niskokvalifikovanim osobama osigurati oblike usavršavanja vještina sa mogućnošću da:
 - se njihove vještine procijene i utvrde nedostaci;
 - dobiju individualizovan paket za obrazovanje/osposobljavanje;
 - se njihove vještine vrednuju.

Ciljna vrijednost učešća u CŽU

- U okviru otvorene metode koordinacije u oblasti obrazovanja i osposobljavanja (ET 2020), države članice su se usaglasile da do 2020.godine stepen učešća odraslih (15 - 64) u CŽU treba da iznosi 15%;
- Prosječno učešće u 2016. iznosilo je 10,8%;
- 7 zemalja je iznad prosjeka: Danska, Estonija, Francuska, Luksemburg, Holandija, Finska i Švedska;
- Niske stope učešća: Bugarska, Mađarska, Rumunija, Slovačka;

Stanje (funkcionalne)pismenosti

**Elementarno nepismenih - 750 miliona;
Funkcionalno nepismenih u svijetu - između 2,5 i 3 milijarde.**

UNESCO

- Prema podacima UNESCO-a broj elementarno nepismenih odraslih osoba u svijetu prelazi brojku od 750 miliona (2/3 su žene)
- Više od 50 miliona djece ne pohađa školu ili je napuštaju bez formalne diplome.

Elementarno nepismenih - 750 miliona
Funkcionalno nepismenih u svijetu se procjenjuje između 2,5 i 3 milijarde ljudi.

UNESCO

- 70 miliona Evropljana ima problema sa osnovama čitanja i pisanja, računanjem i korišćenjem digitalnih vještina u svakodnevnom životu.
- U periodu od 2014. do 2020. godine za edukaciju, treninge, obuke za praktične vještine i cjeloživotno učenje za evropski prostor predviđeno je oko 27 milijardi eura + 21,2 milijarde eura za socijalnu uključenost + 30,8 milijardi eura za održivo i kvalitetno zapošljavanje.
- UNESCO (2020) za dostizanje SDG4 (kvalitetno i inkluzivno obrazovanje – 4.cilj održivog razvoja) u siromašnim zemljama 200\$ milijardi godišnje (posle COVID-19)

Digitalne vještine i radna mjesta u Evropi

- U Evropi nema dovoljno osoba s digitalnim vještinama kako bi se popunila slobodna radna mjesta u svim sektorima - do 2020. neiskorištenim bi moglo ostati do 750 000 stručnih radnih mjesta u području informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT);
- Stopa nezaposlenosti mladih od 15 do 24 godine u EU – skoro 20 %.
- Više od trećine radne snage i u širem smislu, približno 45 % evropskih građana posjeduje samo osnovne digitalne vještine.

Koliko smo elementarno (ne)opismenjeni

Popis stanovništva u zemljama regiona

- Crna Gora 1,5%;
- Hrvatska 0,8 %
- Bosna i Hercegovina 2,83%;
- Srbija 2,68 %;
- Sjeverna Makedonija 2,2%;

Na broj lica koji su se izjasnili kao nepismeni treba dodati i podatke o broju lica koja:

- nijesu završila osnovnu školu (Srbija 11%, Hrvatska 9,52%),
- su završila samo osnovnu školu, ali su ostali na tome (Crna Gora 28%, Srbija 20,76%, Hrvatska 21,30%).
- ne posjeduju osnovnu računarsku pismenost (u Crnoj Gori 35% starijih od 15 godina je kompjuterski pismeno, 16% su lica koja djelimično poznaju rad na računaru. Čak 48% lica ne poznaje rad na računaru)
- ne poznaju strane jezike (U Crnoj Gori, najviše stanovnika zna engleski jezik i to 26% od ukupnog broja stanovnika starosti 15 i više godina. Ruski jezik zna 9%, italijanski 5%, njemački 3% i francuski 3%)

PIAAC 24/33:

- PIAAC istraživanje (2015.) 20% - 25% Evropljana ne posjeduje vještine koje su preduslov za zapošljavanje, zadržavanje posla i nastavak obrazovanja
- U populaciji radno sposobnih odraslih lica (od 16 do 65 godina) u prosjeku je 43% pokazalo srednji ili visok nivo pismenosti u državama EU koje su učestvovala u istraživanju PIAAC. To je znatno ispod prosjeka OECD-a (49 %)
- Jedna od pet odraslih osoba u državama EU koje su učestvovala u istraživanju pokazala je nizak nivo vještina u oblasti pismenosti, a u oblasti matematičke pismenosti taj odnos iznosi čak jedan od četiri.

KOLIKO VLADE NAŠIH ZEMALJA ULAŽU U PODIZANJE NIVOVA PISMENOSTI GRAĐANA???

CRNA GORA

- Zakon o budžetu - nema stavke za obrazovanje odraslih!!!
- 2019 – 120.00,00€
- **2020 – 90.000,00€**
- 2021 - 90.000,00€
- Appx 150 lica godišnje

European
Commission

Erasmus+

Osnovno obrazovanje odraslih nekad i sad?!

- Kako motivisati odrasle da se uključe i završe program osnovnog obrazovanja, steknu prvu kvalifikaciju i uključe se u dalje obrazovanje?
- VIII Mas 7-9. 5. 2019. 😊

Šta je zapravo pismenost danas?

Nekada je čitanje i pisanje bilo definicija pismenosti. Više nije, tačnije nije samo to.

Danas možete da budete pismeni i bez riječi;

U kojoj mjeri smo sposobni da razlučimo kako se nama manipuliše?

Moderna pismenost = sposobnost analitičkog razmišljanja. Bez toga smo civilizacijski nepismeni i podložni raznim manipulacijama!!!

Medijska pismenost

“Priča je mašina za kontrolu gravitacije bukvalno može da nas digne do zvijezda, ili surva u moralne ambise”.

Arhetipske priče - moćna tehnologija manipulacije koja ima svoje jednostavne zakone

Impulsna pismenost

- Sve je 'afektizovano', emocionalizovano: naše vijesti, naše politike, naša ekonomija, naši svakodnevni odnosi.
- Racionalni diskurs i odnos prema životu je najtragičnija žrtva modernog društva!!!

Pismenost pažnje i algoritamska pismenost

Pažnja kao jedan od najvrjednijih resursa koje lično imamo!

Moderni svijet je super-predator pažnje

Ko usijpe da je angažuje, taj može da je monetizuje.

Timska pismenost

- Loša kontrol impulsa
- Smanjena pažnja
- Fokus samo na sebe - individualizovani i atomizovani kao idealni potrošači

nema kapaciteta za timski rad !!!

Statistička pismenost

- Umijemo li da razlikujemo prosječno od tipičnog, poređenja na osnovu početne baze I procjenu vjerovatnoće nečega?

Kreativna pismenost

- Kreativnost je sposobnost povezivanja stvari koje se rijetko ili nikada ne povezuju, za stvaranje novih rješenja!!!
- Poslednji resurs koji je ljudska vrsta oduvijek imala - zato smo i dalje tu, na planeti, preživjeli.

KAKO NAM ERASMUS MOŽE POMOĆI?

ISKUSTVO CRNE GORE

EPALE

<https://epale.ec.europa.eu/en/partner-search>

EPALE | Contribute Collaborate Learn EU Policy About MyEPALE

Partner Search

EPALE > Collaborate > Partner Search

Partner Search

Exchange ideas and create networking opportunities with individuals or organisations through the EPALE Partner Search.
See more details →

Search for a partner

Narrow your results

Partnerships in my country
Please select

Organisation by country

Staff training on STEM: Practical methods to teach values through science Spain

Hi everyone: Between 8 and 12th of August we organize a special edition of our course on **STEM in Tenerife: Practical methods to teach values through science.**

Started by [Tenerife Courses](#) | Posted 4 days ago

Your cookie preferences have been saved. To change your preferences at any time, see our [cookies policy](#) or visit the link in the page footer.

epale_registered_u...xlsx Kovid potvrda GB.pdf Kovid potvrda GB.pdf digitalna.pdf Finansiranje obraz...pdf CELEX_32008R045...pdf CELEX_32021R081...pdf Show all

EPALE

EN English Log out

EPALE

Contribute

Collaborate

Learn

EU Policy

About

MyEPALE

Themes

Find resources related to specific themes

Events

Upcoming events and activities in Europe

Blog

Insights and ideas from EPALE members

Community Stories

Inspirational stories from the Community

News

The latest developments in Adult Learning

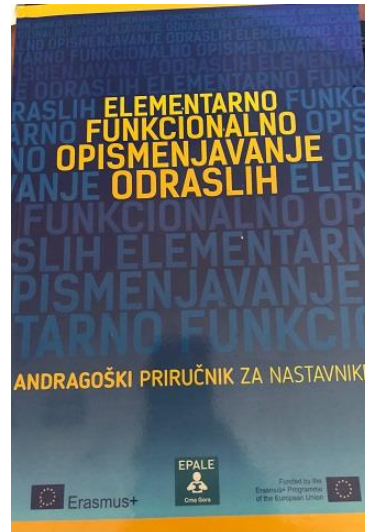
Get Involved

Be part of the Adult Learning Community

1. Opismenjavanje i osnovno obrazovanje odraslih – podrška nastavnicima

- ✓ **EPALE projekat:** Izrađeno 7 zbirki andragoških priručnika za nastavnike koji realizuju program osnovne škole za odrasle i Andragoski priručnik za nastavnike koji realizuju Program elementarnog opismenjavanja

1. Opismenjavanje i osnovno obrazovanje odraslih – *podrška nastavnicima*

- ✓ <https://ec.europa.eu/epale/en/node/109769> Elementarno funkcionalno opismenjavanje
- ✓ <https://ec.europa.eu/epale/hr/node/88284> Crnogorski jezik
- ✓ <https://ec.europa.eu/epale/hr/node/88285> Engleski jezik i Ruski jezik
- ✓ <https://ec.europa.eu/epale/hr/node/88286> Istorija i Poznavanje društva
- ✓ <https://ec.europa.eu/epale/hr/node/88285> Muzička kultura i Likovna kultura
- ✓ <https://ec.europa.eu/epale/hr/node/88287> Matematika i Informatika
- ✓ <https://ec.europa.eu/epale/hr/node/88291> Geografija, Priroda, Biologija, Fizika i Hemija
- ✓ <https://ec.europa.eu/epale/hr/node/88290> Izborni predmeti

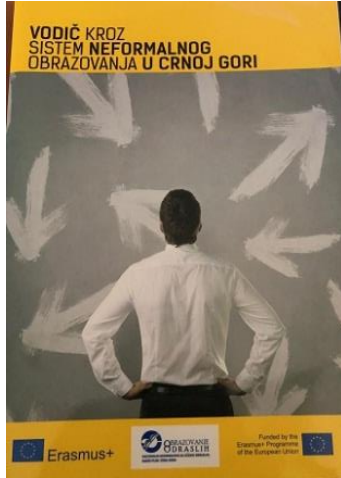
Informisanje javnosti u cilju podizanja svijesti o važnosti obrazovanja odraslih i stručnog usavršavanja

European
Commission

<https://epale.ec.europa.eu/en/node/29730>

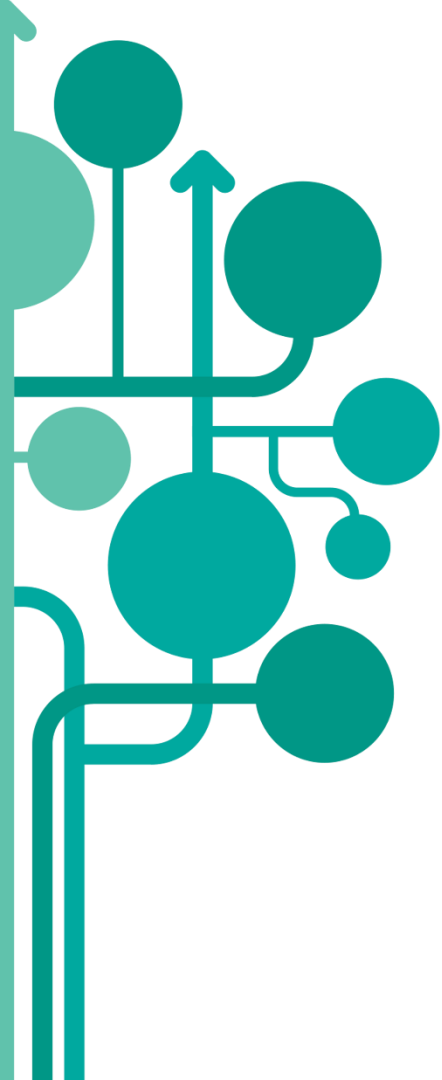
PISMENOST JE PREDUSLOV ZA LIČNO, SOCIJALNO I EKONOMSKO OSNAŽIVANJE POJEDINCA, PORODICE I ZAJEDNICE

- Nacionalni portal o obrazovanju odraslih www.obrazovanjeodraslih.me
- Epale namjenski video
- Regionalni EPALÉ događaji na kojima se promovišu mjere iz Preporuke Upskilling Pathways

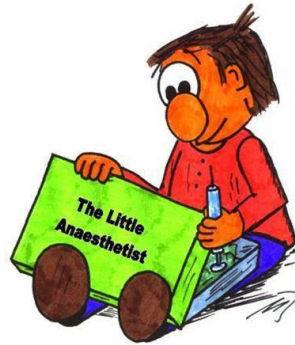
Erasmus+

Hvala na paznji,

gordana.boskovic@csso.gov.me

Pitanja
Odgovori